

EUROPEJSKIE WARTOŚCI I INSTYTUCJE

Uczniowska Karta Pracy nr 1

ĆWICZENIE: WARTOŚCI NA BEZLUDNEJ WYSPIE

Wyobraź sobie, że znajdujesz się na bezludnej wyspie razem z innymi ludźmi, których nie znasz. Jakie powinny być Twoim zdaniem, Wasze wspólne wartości, którymi chcielibyście się kierować w codziennym życiu w Waszej społeczności na wyspie?

Jakie wartości byłyby najważniejsze dla Ciebie osobiście?

.....

.....

.....

.....

.....

Jakie wartości ostatecznie uznaliście za wspólne dla Waszej grupy?

.....

.....

.....

.....

.....

Zasady obowiązujące w społeczeństwie powinny być wynikiem systemu wartości, który przyjęliśmy. Jakie zasady powinny obowiązywać w Waszej społeczności, aby pozwalały żyć zgodnie z wartościami, które przyjęliście?

.....

.....

.....

.....

.....

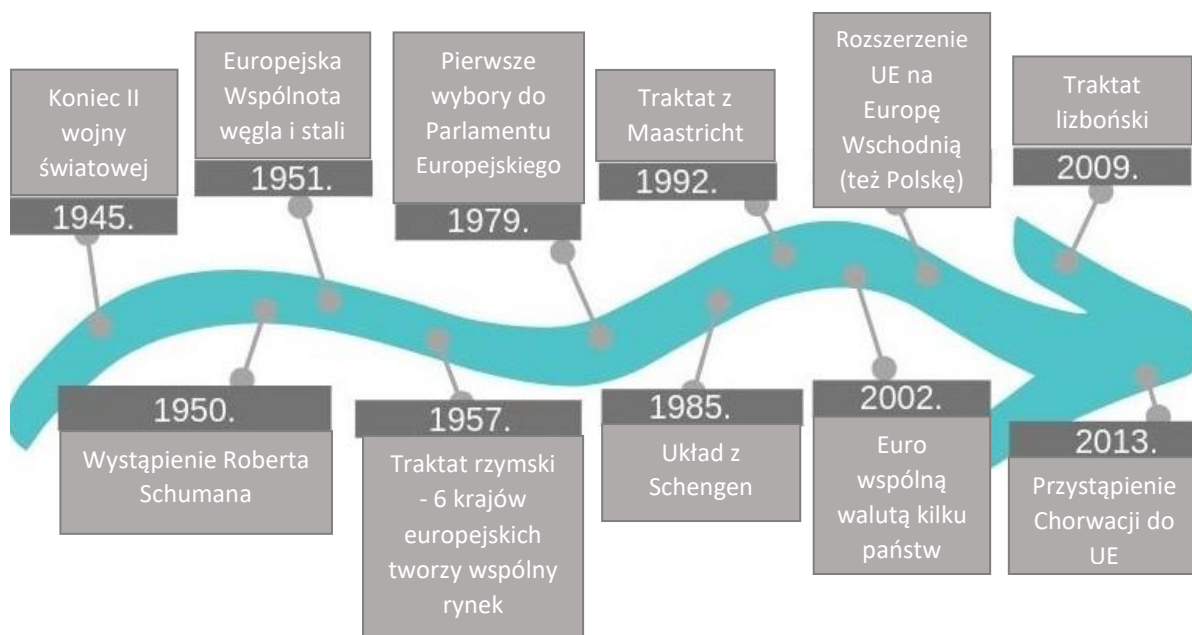
Stwórz oś czasu Unii Europejskiej

Spróbuj wykorzystać dotychczasową wiedzę i przygotuj oś czasu z najważniejszymi wydarzeniami związanymi z UE. Wykorzystaj elementy wizualne (mapy, plakaty).

Przykładowe momenty do umieszczenia na osi czasu:

- ✓ Koniec II wojny światowej 1945 r.
- ✓ Wystąpienie Roberta Schumana z 1950 r.
- ✓ Europejska Wspólnota Węgla i Stali 1951 r.
- ✓ Traktat rzymski - 6 krajów europejskich rozpoczyna wspólny rynek w 1957 r.
- ✓ Pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego w 1979 r.
- ✓ Układ z Schengen z 1985 r.
- ✓ Euro staje się wspólną walutą kilku państw członkowskich 2002 r.
- ✓ Rozszerzenie Unii na Europę Wschodnią 2004 r.
- ✓ Traktat lizboński 2009 r.
- ✓ Przystąpienie Chorwacji do UE w 2013 r.

OŚ CZASU UE – PRZYKŁAD:

Sprawdź ile wiesz o Unii Europejskiej i rozwiąż quiz, wybierając poprawną odpowiedź.

QUIZ o UE

1. Jaką rolę pełni Parlament Europejski?
 - A) Nadzorczą
 - B) Ustawodawczą
 - C) Wykonawczą
2. Kiedy obchodzony jest Dzień Europy?
 - A) 1 września
 - B) 9 maja
 - C) 14 lipca
3. Kto skomponował Hymn Europejski?
 - A) Johann Christian Bach
 - B) Chevalier de Saint Georges
 - C) Ludwig van Beethoven
4. Który kraj od lat próbuje zostać państwem członkowskim UE?
 - A) Turcja
 - B) Egipt
 - C) Rosja
5. Gdzie znajduje się miejscowość, od której pochodzi nazwa „Układ z Schengen”?
 - A) w Luksemburgu
 - B) W Belgii
 - C) W Niemczech
6. Ile gwiazd widnieje na fladze europejskiej?
 - A) 16
 - B) 12
 - C) 27
7. Jakie jest motto Europy?
 - A) Zjednoczeni w różnorodności
 - B) Zjednoczeni w pokoju
 - C) Zjednoczeni w ekonomii
8. W którym roku Grecja przystąpiła do UE?
 - A) 1981
 - B) 1985
 - C) 2013
9. Jaka waluta obowiązuje w Chorwacji?
 - A) Euro
 - B) Lek
 - C) Kuna
10. Gdzie znajduje się Europejski Bank Centralny?
 - A) w Paryżu
 - B) we Frankfurcie
 - C) w Lizbonie
11. W jakim mieście znajduje się siedziba Komisji Europejskiej?
 - A) w Brukseli
 - B) w Paryżu
 - C) w Strasburgu
12. Jaki jest najmniejszy kraj członkowski Unii Europejskiej?
 - A) Szwajcaria
 - B) Malta
 - C) Irlandia
13. Który spośród wymienionych krajów dołączył do UE jako ostatni?
 - A) Chorwacja
 - B) Szwajcaria
 - C) Rumunia
14. Stanowisko Przewodniczącego Rady Europejskiej zostało wprowadzone przez?
 - A) Traktat z Maastricht
 - B) Traktat lizboński
 - C) Traktaty rzymskie

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O UE

Unia Europejska ma swoje początki po drugiej wojnie światowej, kiedy to sześć krajów – Francja, Niemcy, Włochy, Belgia, Holandia i Luksemburg – postanowiło rozpocząć współpracę ekonomiczną, aby nie dopuścić do wybuchu kolejnej wojny.

Dzisiaj UE to coś więcej niż prosta unia gospodarcza zrzeszająca kilka krajów. To związek oparty na wspólnych wartościach i wizji wspólnego życia. Zostało to określone w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej z 1992 r., który stanowi, że:

„Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwu Członkowskiemu w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.”

Unia Europejska i jej instytucje

Prawodawstwo europejskie jest wynikiem współpracy trzech instytucji: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Razem stanowią tak zwany **trójkąt legislacyjny**.

Unia Europejska posiada tak zwane kompetencje wyłączne (w których podejmuje decyzje automatycznie wiążące wszystkie kraje UE), dzielone (z krajami członkowskimi – kraje członkowskie mogą podejmować własne decyzje wtedy, gdy UE tego nie zrobi) oraz wspierające. Ponadto może podejmować decyzje tylko w niektórych obszarach – inne pozostają w gestii państw członkowskich.

Najważniejsze z obszarów, w których Unia może podejmować decyzje wyłączne lub dzielone to:

- ✓ rolnictwo i rybołówstwo;
- ✓ środowisko;
- ✓ ochrona konsumentów;
- ✓ transport;
- ✓ energia;
- ✓ zdrowie publiczne;
- ✓ wspólna polityka handlowa i rynek wewnętrzny
- ✓ pomoc humanitarna.

Parlament Europejski jest jedynym wielonarodowym zgromadzeniem parlamentarnym na świecie i jedynym organem UE, którego członkowie są wybierani bezpośrednio przez obywateli, których reprezentuje. Jest to również jedno z największych demokratycznych zgromadzeń na świecie.

Parlament składa się z 705 posłów (bez Wielkiej Brytanii) reprezentujących 500 mln obywateli UE.

Eurodeputowani wybierani są co pięć lat przez obywateli państw członkowskich UE. W przeciwieństwie do instytucji ONZ posłowie do Parlamentu Europejskiego są podzieleni na grupy oparte o poglądy polityczne, a nie narodowość posłów.

Oficjalna siedziba Parlamentu Europejskiego znajduje się w Strasburgu. Miasto położone na granicy między Francją a Niemcami jest symbolem pojednania po II wojnie światowej. Posłowie pracują także w Brukseli, gdzie biorą udział w komisjach parlamentarnych i dodatkowych sesjach plenarnych.

Parlament pełni funkcję legislacyjną (wspólną z Komisją i Radą Unii Europejskiej), współpracuje przy uchwalaniu budżetu UE, a także kontroluje inne instytucje UE.

Parlament w ramach swojej funkcji legislacyjnej, jest uprawniony do zmiany przepisów zaproponowanych przez Komisję wspólnie z Radą, a następnie do ich przyjęcia w drodze głosowania.

Komisja Europejska składa się z 28 komisarzy (po jednym dla każdego państwa członkowskiego – bez Wielkiej Brytanii komisarzy będzie 27). Każdy z komisarzy jest odpowiedzialny za określoną dziedzinę, analogicznie do ministrów w rządzie.

Komisja Europejska jako jedyny organ unijny ma prawo tzw. bezpośredniej inicjatywy legislacyjnej. Oznacza to, że Rada i Parlament mogą przyjmować ustawy tylko wtedy, gdy zostaną one po raz pierwszy zaproponowane przez Komisję.

Komisarze pełnią swoją funkcję przez pięć lat. W przeciwieństwie do posłów do PE nie są wybierani w ramach wyborów powszechnych. Przewodniczący oraz członkowie Komisji są nominowani przez Radę Europejską, w skład której wchodzi szefowie państw i rządów państw członkowskich, a wybór ten zatwierdza Parlament Europejski. Członkowie Komisji dbają o interesy UE jako całości.

Główne funkcje Komisji Europejskiej to:

- ✓ inicjowanie prawodawstwa unijnego (konstruowanie wszystkich aktów prawnych Unii);
- ✓ zajmowanie się wszystkimi bieżącymi zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania Unii, a więc polityką (rolną, gospodarczą, społeczną, międzynarodową, obronną itp.) oraz budżetem UE;
- ✓ nadzór nad rządami państw członkowskich w sprawie przystosowywania prawa krajowego do ustaleń unijnych i stosowanie prawa europejskiego (wspólnie z Trybunałem Sprawiedliwości);
- ✓ reprezentowanie Unii na arenie międzynarodowej;

Rada Unii Europejskiej składa się z ministrów państw członkowskich UE. Rada debatuje nad kwestiami dotyczącymi UE, przyjmuje decyzje i akty ustawodawcze. Ministrowie biorący udział w posiedzeniach Rady są upoważnieni do działania w imieniu swoich rządów krajowych i wykonywania przyjętych wspólnych decyzji.

Rada ma pięć głównych funkcji:

- ✓ przyjmuje prawodawstwo europejskie (wydaje rozporządzenia, dyrektywy, decyzje oraz akty niemające mocy prawnie wiążącej: zalecenia, opinie, memoranda, stanowiska);
- ✓ koordynuje politykę państw członkowskich, zwłaszcza politykę gospodarczą;
- ✓ opracowuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE na podstawie wytycznych przedstawionych przez Radę Europejską;

- ✓ zawiera umowy międzynarodowe i koordynuje negocjacje przed ich zawarciem;
- ✓ bierze udział w tworzeniu budżetu (we współpracy z Parlamentem).

Rada dąży do zachowania przejrzystości: jej posiedzenia są jawne i są udostępniane na jej stronie internetowej.

QUIZ: SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ I PRZYPORZĄDKUJ STWIERDZENIA

1. Parlament Europejski	○ Składa się z szefów państw i rządów państw członkowskich.
2. Komisja Europejska	○ Członkowie wybierani są bezpośrednio przez obywateli europejskich.
3. Rada Unii Europejskiej	○ Upewnia się, że kraje i instytucje w UE przestrzegają prawa wspólnotowego.
4. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	○ Składa się z ministrów wszystkich państw członkowskich.
5. Rada Europejska	○ To 28 komisarzy broniących interesów Unii.